

ГІПЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ЯК ДИСТИНКТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО СЛОВНИКОВОГО ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСУ

Черниш Оксана,

кандидат філологічних наук, доцент,

ORCID ID 0000-0002-2010-200X

Державний університет «Житомирська політехніка»

10005, вул. Чуднівська, 103, Житомир, Україна

chernyshoxana@gmail.com

Наукову розвідку присвячено аналізу гіпертекстуальності як характерної ознаки сучасного англomовного словникового Інтернет-дискурсу. Розглянуто передумови виникнення гіпертекстуальності та її значення у сучасній лінгвістиці, зокрема в аспекті укладання термінологічних довідкових джерел. Визначено сутність цього поняття та розглянуто підходи до його трактування. Проаналізовано підходи до визначення поняття «гіпертекст», зосереджено увагу на його дистинктивних характеристиках, зокрема неієрархічність, когезійній закритості, нелінійності, потенційності, мультимедійності, мультилінійності, відкритості, неоднорідності та множинності віртуальних структур. Розглянуто типи гіпертекстових систем (бібліографічні, аналітичні, довідкові, експериментальні). Встановлено, що такі переваги гіпертексту як адаптабельність, можливість швидкого розголосу та поширення, економічність визначають першість віртуального тексту над традиційним. Досліджено типологію гіпертекстів (динамічні, статистичні, ієрархічні, сіткові). Наголошено на важливості гіпертекстуальності при укладанні електронного словника. Встановлено, що гіпертекстові технології допомагають ефективно систематизувати інформацію на основі виражених внутрішніх зв'язків як безпосередньо текст, так й ілюстрації, графіки, фотографії, малюнки, аудіо- та відеоматеріали, що сприяє кращому сприйняттю та осмисленню інформації читачами. Доведено, що при розробці глобальної структури взаємозв'язків між інформаційними блоками необхідно врахувати можливі зв'язки як усередині електронного словника, так і з зовнішніми інформаційними ресурсами. Охарактеризовано типи гіперпосилань (локальні, глобальні) та встановлено їх роль у словниковій статті. Обґрунтовано, що електронний словник за своєю суттю є гіпертекстом. Адже безпосередньо гіпертекстова система електронних словників уможливує ефективне представлення матеріалу у поєднанні тексту, таблиць, графіків, діаграм, ілюстрацій, анімацій, аудіо- та відеоматеріалів, а також використання інформаційного моделювання і навігації. Висвітлено перспективу подальших наукових розвідок, що вбачаються у детальному аналізі особливостей словникової статті електронного довідкового видання.

Ключові слова: гіпертекстуальність, гіпертекст, гіперпосилання, словникова стаття, Інтернет-дискурс.

HYPertextUALITY AS A DISTINCTIVE FEATURE OF MODERN ENGLISH DICTIONARY INTERNET DISCOURSE

Chernysh Oksana,

Ph.D. in Philological Sciences

ORCID ID 0000-0002-2010-200X

Zhytomir Polytechnic State University

103, Chudnivska str., Zhytomir, 10005, Ukraine

chernyshoxana@gmail.com

Abstract. *The scientific article deals with analyzing hypertextuality as a characteristic feature of the modern English dictionary Internet discourse. It highlights the prerequisites of hypertextuality and its importance in modern linguistics, in particular in the aspect of e-dictionary compilation. It determines the idea of the concept and outlines the approaches to its interpretation. Moreover, the research analyzes the approaches to define hypertext. In addition, it focuses on its distinctive characteristics. They include non-hierarchy, cohesive closedness, nonlinearity, potentiality, multimedia, multilinearity, openness, heterogeneity, and multiplicity of virtual structures. The article considers the types of hypertext systems (bibliographic, analytical, reference, experimental). It establishes that such advantages of hypertext as adaptability, the possibility of fast publicity and distribution, and economy determine the superiority of virtual text over the traditional one. The investigation studies the typology of hypertexts (dynamic, statistical, hierarchical, grid). It outlines the importance of hypertextuality in electronic dictionary compilation. It emphasizes the significance of hypertext technologies to systematize information effectively based on solid internal connections, both text, and illustrations, graphics, photographs, drawings, audio, and video, which help readers better understand information. The article proves that in developing a global structure of relationships between information blocks, it is necessary to consider possible connections both within the electronic dictionary and with external information resources. It characterizes the types of hyperlinks (local, global) and considers their role in a dictionary entry. Finally, it proves that an electronic dictionary is essentially hypertext. After all, the hypertext system of electronic dictionaries allows effective presentation of material in a combination of text, tables, graphs, diagrams, illustrations, animations, audio, and video materials, as well as the use of information modeling and navigation. The prospect of further scientific research lies in the detailed analysis of dictionary entry distinctive features.*

Key words: *hypertextuality, hypertext, hyperlinks, dictionary entry, Internet discourse.*

Вступ

У XXI столітті невіддільний розвиток інформаційних технологій та всеохоплююча сила Інтернету зумовлює важливість спрямувати фокус лінгвістичних досліджень на достеменно вивчення особливостей Інтернет-дискурсу, його жанрово-стильової палітри, структурних та комунікативно-прагматичних особливостей.

Інформаційно-технологічна революція, стрімка діджиталізація суспільства та низка інших факторів сприяють необхідності появи все нових і нових мережевих довідкових джерел, які є ефективним ресурсом у здобутті необхідних знань, уможливленні економічної та наукової співпраці, реалізації спільних міжнародних проєктів, а отже, покращення умов життя, збагачення наукової скарбниці та прогресу усього людства вцілому.

Сучасні довідкові джерела набувають нової форми мультимедійних продуктів, що ефективно поєднують необхідну текстову інформацію з графічною, аудіо- та відеоматеріалами, а також дозволяють отримувати інформацію, використовуючи різноманітні смислові схеми та природні можливості людини. Відповідно вважаємо за необхідне дослідити особливості електронних довідкових джерел. Відтак **метою** цієї наукової розвідки є детальний аналіз гіпертекстуальності як дистинктивної ознаки сучасного англійського словникового Інтернет-дискурсу.

Матеріали та методи дослідження

Мета наукової статті передбачає аналіз сучасних англійських електронних словників та потребує використання низки методів дослідження, а саме описового методу, порівняльного та системного аналізу лінгвістичних наукових джерел для

визначення сутності базових понять наукової розвідки, а також подальшого узагальнення наукових надбань у галузі дослідження. У роботі використовувалися методи аналізу, синтезу та концептуалізації для розробки концепції та визначення основних положень подальшого наукового дослідження.

Обговорення

Гіпертектуальність як дистинктивну характеристику сучасного інформаційного простору вивчають провідні українські та зарубіжні вчені. Зокрема значним є внесок І. Бехта, А. Баранова, Г. Воронка, О.В. Дєдової, Г. Драпак, Л. Епштейна, О. Ковальова, О. Коляса, С. Корнева, М. Кузнецова, Є.О. Попова, Р.К. Потапової, Г. Рябової, С.А. Стройкової, М. Суботіної, А. Татаренко, С. Чемеркіна та інших. Зокрема гіпертекст розглядається як комп'ютерна технологія та об'єкт лінгвістичного аналізу (С.Г. Чемеркіна), здійснюється типологізація гіперпосилань відповідно до формально-семантичних критеріїв (С.Л. Кушнерук, С.Г. Носовець), аналізуються формальні та семантичні аспекти функціонування гіпертексту з мас-медіа (О.В. Дєдова, А.Р. Утяшев), досліджуються функції гіпертекстових зв'язків і Інтернет-текстах (К. Іванова), окреслюється комунікативна та стилістична значимість гіперпосилань (С.Г. Чемеркін) тощо. Відтак впродовж останніх років поняття «гіпертекстуальність» стає полісемантичним і багаторівневим та досліджується одразу ж у декількох парадигмах.

Результати дослідження

Наразі гіпертекстуальність уважаться новою текстуальністю, принципом мережевої взаємодії тексту (Татаренко, 2011: 102). Під гіпертекстуальністю розуміють спосіб розширення та увиразнення формальної побудови тексту (Татаренко, 2011: 112), представлення та унаочнення існуючих у тексті зв'язків (Сокол, 2002: 38; Бехта 2004: 39). Це будь-який взаємозв'язок, що без тлумачень пов'язує один текст (гіпертекст) із попереднім текстом (підтекстом) (Graham, 2000: 108). Гіпертекстуальність значно розширює можливості сприйняття Інтернет-дискурсу, адже нелінійна організація тексту надає змогу вирішувати послідовність ознайомлення з повідомленням самостійно. Відтак кожен читач самостійно активує низку гіперпосилання щоразу формує новий варіант гіпертексту з індивідуальним змістом (Ковальова, 2018: 59).

Уперше термін «гіпертекст» у 1965 році використав американський математик, філософ, геній інформаційних технологій Теодор Нельсон на позначення текстів, що існують в електронній формі. Проект системи «Ксанаду», яким опікувався Т. Нельсон, мав на меті введення сукупності текстів та технічного уможливлення їхнього миттєвого вилучення, а також фіксації послідовності перегляду. Відтак тексти та система переходу до них отримала назву гіпертексту. Однак безпосередньо принципи побудови гіпертексту пов'язують з ім'ям наукового радника колишнього президента США Ф. Рузвельта, керівника Управління наукових досліджень США В. Бушем. Саме він спроектував нову концепцію навігації у значних текстових масивах.

У 80-ті роки ХХ століття поняття «гіпертекст» почали вживати у філологічному контексті завдяки відомому структуралісту та наратологу Ж. Женетт. Поступово зі стрімким розвитком новітніх інформаційних технологій гіпертекст заповнив лінгвістичні обрії та почав вивчатися з точки зору різних парадигм мовознавства як принципово новий спосіб представлення текстової інформації.

Відтак гіпертекст визначають по-різному: від особливого способу представлення та організації тексту, нового типу тексту, що за низкою ознак протиставляється традиційному тексту до нового способу, інструменту й технології розуміння тексту (Баранов, 1993).

Гіпертекст також трактують як:

- як особливий метод побудови інформаційних систем, що забезпечує безпосередній доступ до інформації на підставі логічного зв'язку між її боками та гіперпосилань на зовнішні інформаційні ресурси (Селіванова, 2011: 85);
- новим способом соціокультурної комунікації (Каримова, 2002);
- будь-який словник чи енциклопедія, кожна стаття якої відсилає до інших статей цього ж словника (Руднев, 2009: 84-85);
- модифікація кіберпростору, його базова складова (Рітц-Ракул, 2009: 15);
- елементом акту комунікації (Разов, 2005);
- систему представлення текстової та мультимедійної інформації у вигляді мережі текстових та інших файлів, побудованої на принципах нелінійної, асоціативно-фрагментарної та сіткової презентації інформації; (Селіванова, 2011: 85);
- своєрідним текстом, що становить систему, ієрархію текстів, які одночасно становлять єдність й безліч текстів (Руднев, 1999: 69);
- особливий універсальний інтерфейс, що вирізняється високим ступенем інтерактивності посиланнями на зовнішні інформаційні ресурси; (Селіванова, 2011: 85);
- текстом, що створюється та сприймається безпосередньо в Інтернет-дискурсі (Muzzali-Luratti, 2007; Storrer 2004);
- електронний текст, що реалізується у віртуальному просторі комп'ютерних комунікацій і характеризується нелінійністю, варіативністю, сутність якого детермінується відсутністю обмежень лінійного простору, а також інтерактивними можливостями, якому притаманні плюралізм дискурсів та відмова від фіксації тексту (Татаренко, 2011: 113);
- своєрідним інструментом аранжування вторинного текстового простору (Кузнецова, 2014: 110);

Гіпертекст визначають як текст, скомпонований з блоків слів (фрагментів), поєднаних множинними зв'язками у відкритій, постійно незакінченій текстуальності, охарактеризованій у термінах зв'язок, вузол, мережа тощо (Landow, 2006: 2). Ці фрагменти можна читати різними рівноцінними шляхами в залежності від інтересів читача, який може самотужки прокласти маршрут, використовуючи гіперпосилання, які виконують функцію своєрідних вказівок на інші фрагменти тексту, пов'язані з усім поточним фрагментом або конкретним вузлом (Визель, 1999: 170). Це складне лінгвоінформаційне утворення, існування якого можливе в кіберсередовищі, яке має навігаційний апарат, оформлений через гіперпосилання і мовне / немовні "лінки", які актуалізують такі текстові категорії, як зв'язність та цілісність (Попов 2015: 171). Це модель організації електронного тексту, яка вирізняється специфічною структурованістю і розгалуженою системою програмно підтримуваних внутрішньотекстових і міжтекстових переходів та передбачає можливість читацького інтерактивного впливу на послідовність відтворення композиційних одиниць (Дєдова 2008: 11).

У межах теорії гіпертекстуальності виокремлюють три підходи до визначення гіпертексту (Воронка, 2015: 244), а саме:

- гіпертекст як особлива смислова організація інформації;
- технічний засіб представлення інформації в електронних документах;
- поєднання смислової й технічної організації інформації.

Виокремлюють наступні типи гіпертекстових систем (Селіванова, 2011: 86):

- бібліотечні (з можливістю редагування блоків та коментарем);
- аналітичні проектування багаторівневих стадій і шляхів розв'язання питань);
- довідкові (перегляд значних масивів інформації для пошуку необхідних даних);
- експериментальні (креативний потенціал).

Гіпертекст характеризується низкою дистинктивних особливостей (Селіванова, 2011: 86), а саме:

- когезійна закритість (відносна тематична завершеність);
- відсутність зв'язків з іншими блоками;
- неієрархічність, що проявляється у відсутності головних та допоміжних інформаційних блоків;
- дисперсність структури. Цифровий текст не обмежений місцем та часом, оскільки має дисперсивну природу. Дисперсність полягає у представленні інформації у вигляді своєрідних фрагментів-гнізд, доступ до яких можливий з будь-якої ланки. Такий текст можна копіювати, переміщувати, при цьому не змінюючи якості й інших характеристик;
- нелінійність, яка унеможливає ознайомлення з текстом у визначеному напрямі, оскільки його не існує. Натомість необхідно вгадати авторську логіку у послідовності дискурсивного викладу (Коляса, 2009: 47). Крім того, в гіпертексті відсутня безпосередньо ієрархічна структура, немає сталого початку та кінця, а також відсутня замкнутість, яка є характеристикою традиційного тексту (Субботін, 1994: 32).
- множинність віртуальних структур;
- відкритістю, що дозволяє додавати нові інформаційні блоки;
- мультилінійність, що передбачає ступеневе розгортання;
- гіперпосилання, що розуміються як навігаційний апарат гіпертексту (Попова, 2015: 171). Це диференційна ознака гіпертексту, що організовує його структуру й забезпечує функціональність (Носовець, 2011: 127);
- неоднорідністю як наявності інформації різних типів у вузлах графа (текстів, фотографій, схем, таблиць, діаграм, малюнків, аудіо- та відеороликів тощо);
- мультимедійність, що сигніфікує про відсутність автора у традиційному розумінні, натомість адресантом є колектив, що додає необхідні компоненти та обирає шляхи перегляду відповідної інформації. Мультимедійність також передбачає використання певних засобів впливу на читача, як лінгвістичних (відповідних технік оповіді, стилістика), так і друкарських (шрифт, ілюстрації тощо). Відповідно мультимедійність це важливий і необхідний принцип організації електронного довідкового видання (Воронка, 2015: 240).

До переваг гіпертексту також відносять адаптабельність, можливість швидкого розголосу та поширення, економічність (Драпак, 2014: 109), що і визначають першість віртуального тексту над традиційним.

За способами побудови гіпертексту поділяють на (Селіванова, 2011: 86):

- ієрархічні, що мають родо-видову структуру та обмежену можливість переходу між компонентами;
- сіткові, що мають сіткову побудову та не лімітовані родо-видовою ієрархією;
- статистичні, які характеризуються стабільним складом та змістом;
- динамічні, що постійно оновлюються та змінюються.

Оскільки електронний словник розрахований на фрагментарне сприйняття, нелінійна організація інформації є особливо важливою. Наявність системи посилань на зовнішню та внутрішню інформацію перетворює електронний словник на розгалужену систему інформаційних блоків, що і становлять гіпертекст. Саме гіпертекстові технології уможливають ефективно систематизувати інформацію на основі виражених внутрішніх зв'язках як безпосередньо текст, так й ілюстрації, графіки, фотографії, малюнки, аудіо- та відеоматеріали, що сприяють кращому сприйняттю та осмисленню інформації. Відповідно така система гіпертекстуальних зв'язків позитивно впливає на ефективність взаємодії читацької аудиторії й довідкового видання.

Саме нелінійний текст електронного словника підлягає формальному членуванню на частини (блоки), що характеризуються смисловою завершеністю, цілісністю та когерентністю, таким чином, відповідають вимогам, які висувуються до словникових статей як окремих інформаційних блоків електронного довідкового видання. Відтак гіпертекст з можливістю розгалуження є незамінним при укладанні довідників, енциклопедій та словників (Корнев, 1998: 32).

Відповідно укладання електронного словника потребує осмислення зв'язків та навігаційної системи, що дозволить читачеві вільно рухатися в інформаційному просторі довідкового видання. Такі зв'язки виконують роль функціонального механізму, що конгломерує ідеї, думки, факти й смислові системи, що й детермінує зв'язки інформаційних блоків та спосіб руху інформаційним полем й отримання інформації (Лорія, 1998: 16).

При розробці глобальної структури взаємозв'язків між інформаційними блоками варто пам'ятати про можливі зв'язки як усередині електронного словника, так і з зовнішніми інформаційними ресурсами. Відповідно гіперпосилання можуть бути двох типів (Воронка, 2015: 244):

- локальні (внутрішні) – посилання всередині словникової статті, посилання на інші статті та додатки. Локальні гіперпосилання легко встановлюються, однак потребують систематичного контролю та врегулювання;
- глобальні (зовнішні) – посилання на інші електронні інформаційні ресурси; Варто бути обережним та не використовувати посилання на ресурси, що зазнають частих змін. Натомість слід створити базу даних, що буде постійно актуалізуватися.

Відтак гіперпосилання виконують функцію маркерів вибору смислової перспективи, які взаємодіють з інформаційними потребами читача, відповідають на його інтереси та систему цінностей (Красноярова, 2001).

Отже, електронний словник безпосередньо за своїм визначенням є гіпертекстом. Саме гіпертекстова система електронних словників уможливує ефективне представлення матеріалу у поєднанні тексту, таблиць, графіків, діаграм, ілюстрацій, анімацій, аудіо- та відеоматеріалів, а також використання інформаційного моделювання і навігації.

Висновки та перспективи

Таким чином, гіпертекстуальністю вважаємо особливість електронного словника, детерміновану ознаками гіпертексту, що передбачає нелінійність, дисперсність та мультимедійність. Гіпертекстуальність вважається якісною трансформацією безпосередньо природи тексту, адже сприяє візуальній багатоплановості, а отже, покращує сприйняття інформації, що надається. Перспектива подальших наукових розвідок вбачається у детальному аналізі особливостей словникової статті електронного довідкового видання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранов А. Г. Функционально-прагматическая концепция текста. Ростов-на-Дону: Издво Рост. ун-та, 1993. 182 с.
2. Бехта І.А. Гіпертекст – альтернативна модель конвенційного тексту у постмодерністську епоху. *Мовні і концептуальні картини світу. Зб. наук. праць*. Вип. 11. Книга 1. Київ. 2004. С. 38-41.
3. Визель М. Гипертексты по ту и эту сторону экрана. *Иностранная Литература*. 1999. № 10. С. 169-177.
4. Воронка Г.В. Гіпертекст як елемент мультимедійного довідкового видання. *Наукові записки [Української академії друкарства]. Серія: Соціальні комунікації*. 2015. № 2. С. 26-33. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzck_2015_2_5

5. Дедова О.В. Теория гипертекста и гипертекстовые практики в Рунете. М.: МАКС Пресс, 2008. 284 с.
6. Карымова М.Г. Гипертекст в философии постмодернизма. *Вестник ТюмГУ*. 2002. № 1. С. 64-69.
7. Ковальова О.К. Стилістичні особливості гіпертекстових посилань у французьких інтернет-ЗМІ. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. Т. 21. № 1. 2018. С. 58-68.
8. Коляса О.В. Гіпертекстуальні риси постмодерністського художнього твору. *Наукові праці. «Філологія. Літературознавство»*. Т. 124. Вип. 111. 2009. С.46-49.
9. Корнев С. «Сетевая литература» и завершение постмодернизма: Интернет как место обитания литературы. *Новое литературное обозрение*. 1998. № 32. С. 29-47.
10. Краснаярова О. От книжного текста к гипертексту. Научно-культурологический журнал. 2001. № 13(231). URL: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=2978&level1=main&level2=articles>
11. Кузнецова М.О. Гіпертекстуальність як іманентна характеристика вторинного дискурсу англomовних текстів сучасної маскультури. *Нова філологія*. 2014. № 66. С. 107-110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_24
12. Лория А.В. Электронное издание на базе гипертекста: автореф. дисс. ... канд. филол. наук. М.. 1998. 23 с.
13. Носовец С.Г. Гипертекстовые ссылки в Интернет-СМИ: опыт типологической характеристики. *Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение*. № 17 (232). 2002. С. 127-131.
14. Попов Е. А. Подходы к изучению гипертекста. *Вестник Ленинградского государственного университета им. А. С. Пушкина*. 2015. № 1. С. 167–171.
15. Разов О.С. Гипертекст как элемент акта коммуникации. *Антропологическое измерение глобализационных процессов*. Владимир. 2005. С. 44–47.
16. Рітц-Ракул К. Поетика гіперроману у культурологічній та літературно-критичній перспективі (на прикладі романів М. Джойса, С. Моултропа, Ш. Джексон, М. Каверлі) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн». Дніпропетровськ, 2009. 21 с
17. Руднев В. П. Гипертекст. Словарь культуры XX века: Ключевые понятия и тексты. М. : Аграф, 1999. С. 69–72.
18. Руднев В. Энциклопедический словарь культуры XX века. Ключевые понятия и тексты. Изд. 3-е, испр. и доп. М.: Аграф, 2009. 544 с
19. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Докілля-К. 2011. 844 с.
20. Субботин М.М. Гипертекст. Новая форма письменной коммуникации. *Итоги науки и техники*. М.: ВИНТИ. 1994. С. 32
21. Landow G. Hypertext 3.0: Critical theory and new media in an era of globalization. Baltimore: Johns Hopkins University Press. 2006. 436 p.

REFERENCES

1. Baranov, A.G (1993). *Funktionalno-pragmaticheskaya kontsepsiya teksta* [Functional-pragmatic concept of the text]. Rostov-na-donu. Izdvo. Rost. un-ta. [in Russian].
2. Bekhta, I.A. (2004). Hipertekst – alternatyvna model konventsiiinoho tekstu u postmodernistsku epokhu [Hypertext is an alternative model of conventional text in the postmodern era]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu. Zb. nauk. prats. Vyp. 11. Knyha 1*. 38-41 [in Ukrainian].

3. Vigel, M. (1999). Giperteksty po tu i etu storonu ekrana [Hypertext on this and that side of the screen]. *Inostrannaya literatura – Foreign Literature*, 10, 69-177 [in Russian].
4. Voronka, H.V. (2015). Hipertekst yak element multymediinoho dovidkovoho vydannia [Hypertext as an element of a multimedia reference publication]. *Naukovi zapysky [Ukrainskoi akademii druzarstva]. Seriya: Sotsialni komunikatsii – Scientific notes [Ukrainian Academy of Printing]. Series: Social Communications*, 2, 26-33 [in Ukrainian].
5. Dedova, O.V. (2008). *Teoriya giperteksta i gipertekstovyye praktiki v Runete [Hypertext theory and hypertext practices in Runet]*. M.. [in Russian].
6. Karyimova, M.G. (2002). Gipertekst v filosofii postmodernizma [Hypertext in the philosophy of postmodernism]. *Vestnik TyumGU – Bulletin of Tyumen State University*, 1, 64-69 [in Russian].
7. Kovalova, O.K. (2018). Stylistychni osoblyvosti hipertekstovyykh posylan u frantsuzkykh internet-ZMI [Stylistic features of hypertext links in the French online media]. *Visnyk KNLU. Seriya Filolohiia – Bulletin of the KNLU. Philology Series*, 21, 1, 58-68 [in Ukrainian].
8. Koliiasa, O.V. (2009). Hipertekstualni rysy postmodernistskoho khudozhnogo tvoruu [Hypertextual features of postmodern work of art]. *Naukovi pratsi. «Filolohiia. Literaturoznavstvo» – Scientific works. «Philology. Literary Studies»*, 124, 111, 46-49 [in Ukrainian].
9. Kornev, S. (1998). «Setevaya literatura» i zavershenie postmodernizma: Internet kak mesto obitaniya literatury [«Network Literature» and the completion of postmodernism: the Internet as a place for literature.]. *Novoe literaturnoe obozrenie – New Literary Review*, 32, 29-47 [in Russian].
10. Krasnoyarova, O. (2001). Ot knizhnogo teksta k gipertekstu [From book text to hypertext]. *Nauchno-kulturologicheskyy zhurnal – Scientific and Cultural Journal*, 13 (231). URL: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=2978&level1=main&level2=articles> [in Russian].
11. Kuznetsova, M.O. (2014). Hipertekstualnist yak imanentna kharakterystyka vtorynnoho diskursu anhlomovnykh tekstiv suchasnoi maskultury [Hypertextuality as an immanent characteristic of the secondary discourse of English texts of modern masculinity]. *Nova filolohiia – New Philology*, 66, 107-110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_24 [in Ukrainian].
12. Loriya, A.V. (1998). Elektronnoe izdanie na baze giperteksta [Electronic edition based on hypertext]. *Extended abstract of candidate's thesis*. M.. [in Russian].
13. Nosovets, S.G. (2002). Gipertekstovyye ssylki v Internet-SMI: opyt tipologicheskoy kharakteristiki [Hypertext links in Internet media: experience of typological characteristics]. *Vestnik Chelyabinskogo gosudarstvennogo universiteta. Filologiya. Iskuststvedenie – Bulletin of the Chelyabinsk State University. Philology. Art history*, 17 (232), 127-131. [in Russian].
14. Popov, E.A. (2015). Podhody k izucheniyu giperteksta [Approaches to the study of hypertext]. *Vestnik Leningradskogo gosudarstvennogo universiteta im. A. S. Pushkina – Bulletin of the Leningrad State University. A. S. Pushkin*, 1, 167–171 [in Russian].
15. Razov, O.S. (2005). Gipertekst kak element akta kommunikatsii [Hypertext as an element of the act of communication]. *Antropologicheskoe izmerenie globalizatsionnykh protsessov – Anthropological dimension of globalization processes*, 44–47 [in Russian].
16. Ritts-Rakul, K. (2009). Poetyka hiperromanu u kulturolohichnii ta literaturno-krytychnii perspektyvi (na prykladi romaniv M. Dzhoisa, S. Moulropa, Sh.

- Dzhekson, M. Kaverli) [Poetics of the hypernovel in cultural and literary-critical perspectives (on the basis of novels by M. Joyce, S. Moulthrop, S. Jackson, M. Coverley)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Dnipropetrovsk, 21 s. [in Ukrainian].
17. Rudnev, V. P. (1999). *Gipertekst. Slovar kulturyi XX veka: Klyuchevyie ponyatiya i teksty* [*Hypertext. Dictionary of 20th Century Culture: Key Concepts and Texts*]. M.: Agraf [in Russian].
 18. Rudnev, V. (2009). *Entsiklopedicheskiy slovar kulturyi XX veka. Klyuchevyie ponyatiya i teksty* [Encyclopedic dictionary of culture of the XX century. Key concepts and texts]. M.: Agraf [in Russian].
 19. Selivanova, O.O. (2011). *Linhvistychna entsyklopediia* [*Linguistic Encyclopedia*]. Poltava: Dokillia-K [in Ukrainian].
 20. Subbotin, M.M. (1994). *Gipertekst. Novaya forma pismennoy kommunikatsii* [Hypertext. A new form of written communication]. *Itogi nauki i tehniki – Results of science and technology*, 32. [in Russian].
 21. Landow, G. (2006). *Hypertext 3.0: Critical theory and new media in an era of globalization*. Baltimore: Johns Hopkins University Press [in English].

Received: 03 March, 2022